

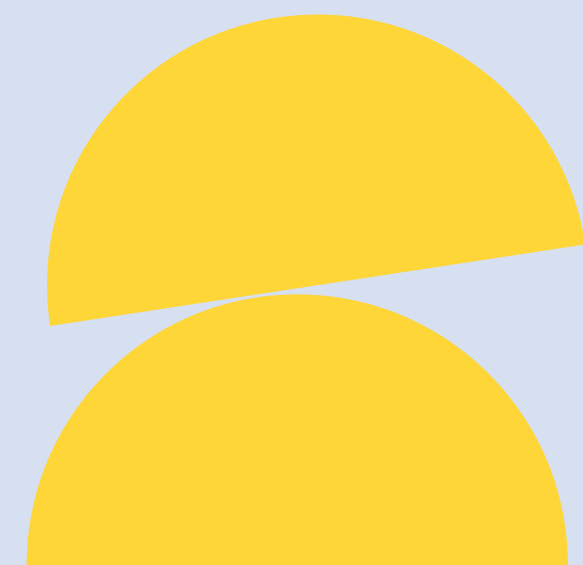
Ümardamisreegli rakendamine Eestis alates 2025. aastast

Sügis 2024

Ümardamisreegel 2025. aastast: väikseim vahetusraha 5-sendine

- **Ümardamisreegel on alates 1. jaanuarist 2025 sularahas arveldamisel kõigile kohustuslik.**
- **Eesmärk** on vähendada 1- ja 2-sendiste kasutust, sest nende tootmine on keskkonnale koormav ja nõuab palju ressursse, kuid inimesed kasutavad neid maksmisel üliharva.
- **Põhimõte:** ostukorvi lõppsumma ümardatakse 2 sendi võrra kas alla- või ülespoole lähima 5 sendini.
- **Kus rakendatakse:** kehtib kõikides **füüsilistes** müügikohtades, aga ainult sularahas maksmisel ja ostukorvi lõpphinnale. Maksekaardiga või muul viisil (nt kinkekaardid, lojaalsuspunktid) tasutavat summat ei ümardata. Üksikuid tootehindu ei muudeta, kuid kui ostja soetab vaid ühe toote, tuleb hinda ümardada, sest see ongi lõppsumma.

Ümardada tuleb ainult ostukorvi lõpphinda sularahaga makstes

Üksikute toodete hindu ei ümardata! Toote hind võib endiselt olla nt 3,99

- **Allapoole ümardamine:**

Kui lõppsumma lõpeb 1, 2, 6 või 7 sendiga, ümardatakse see allapoole,
nt 1,27 € → 1,25 €.

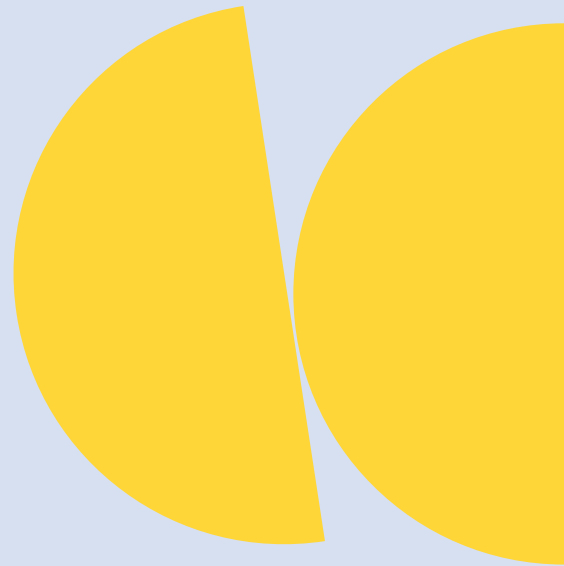
- **Ülespoole ümardamine:**

Kui lõppsumma lõpeb 3, 4, 8 või 9 sendiga, ümardatakse see ülespoole,
nt 1,29 € → 1,30 €.

- **Täissummade ümardamine:**

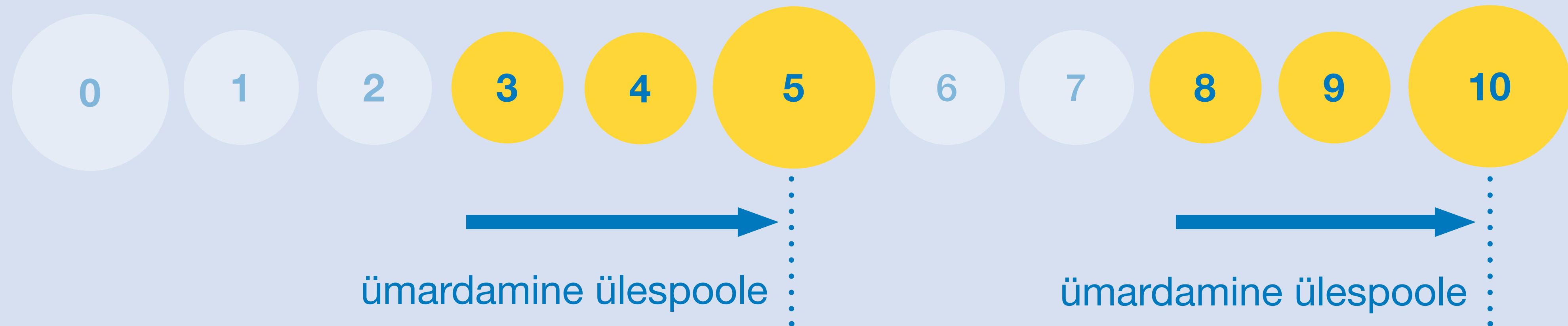
Summa, mis lõpeb 0 või 5 sendiga, jääb samaks,
nt 1,25 € või 1,30 €.

- **Erand:** ostukorvi lõppsummat ei ümardata, kui see on väiksem kui 3 euro senti. Nt kui ostukorvi summa on 0,01 või 0,02 eurot, ei ümardata seda nullini, vaid täpne summa tasutakse kas sularahas või muu maksevahendiga.

Ümardamine ülespoole

Kui ostukorvi lõppsumma lõpeb 3, 4, 8 või 9 sendiga, tuleb see ümardada ülespoole, sest lähim 5-sendine summa on neist suurem.

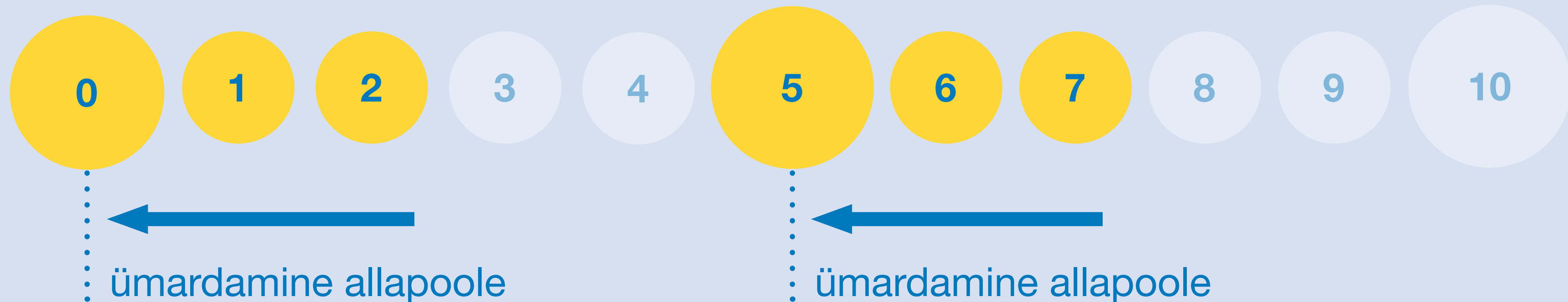

nt 1,23 € → 1,25 €
nt 1,24 € → 1,25 €

nt 1,28 € → 1,30 €
nt 1,29 € → 1,30 €

Ümardamine allapoole

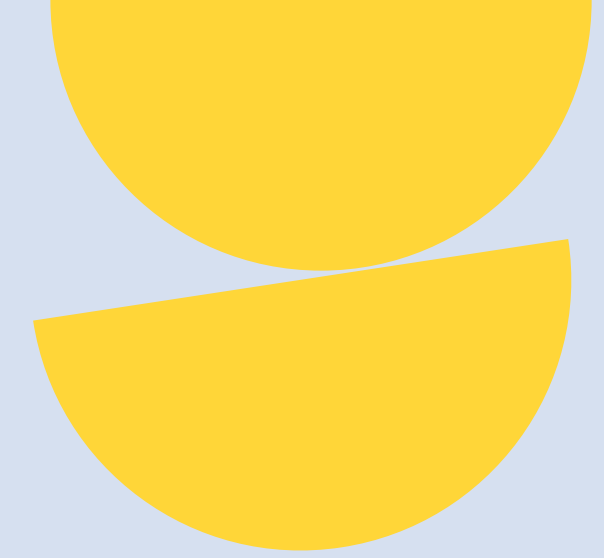
Kui ostukorvi lõppsumma lõpeb 1, 2, 6 või 7 sendiga, tuleb see ümardada allapoole, sest lähim 5-sendine summa on neist väiksem.

nt 1,11 € → 1,10 €
nt 1,12 € → 1,10 €

nt 1,16 € → 1,15 €
nt 1,17 € → 1,15 €

1- ja 2-sendistega võib ikka maksta

1- ja 2-sendised jäävad ka pärast ümardamisreegli kehtestamist ametlikuks maksevahendiks. Nendega saab maksta ja neid tuleb vastu võtta.

- Eesti seaduse kohaselt on kaupmehel kohustus võtta vastu korraga kuni 50 kehtivat käibemünti sõltumata nende väärtusest.
- Ümardamise algusperioodil võib juhtuda, et ostjale tuleb paratamatult anda vahetusraha ka 1- ja 2-sendistes. See on aga ajutine, kuna pärast ümardamisreegli rakendamist hakkab 1- ja 2-sendiste hulk vähenema. Kaupmeestel pole vaja eraldi pisisentide varu hoida.
- Kui kaupmehel pole piisavalt väikest vahetusraha, lepivad kaupmees ja klient kokku, mis lahendus mõlemale sobiks (nt kaardimakse). Kui kokkuleppele ei jõuta, jääb tehing tegemata.
 - Selline olukord võib juhtuda siis, kui klient tasub 1,05-eurose kohvi eest 1-eurose mündi ja kolme 2-sendise mündiga, andes kaupmehele kokku 1,06 eurot.

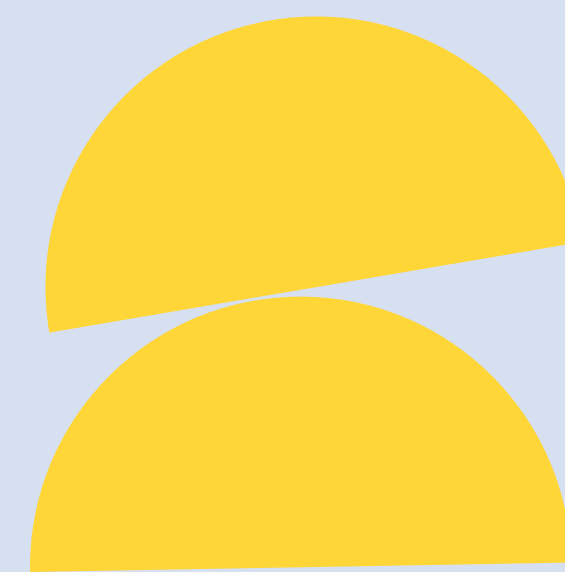
Näited ümardamisest: sularahaga maksmine ja kaardimakse

Näide 1: Ostukorvi summa on **15,38 €**.

- Sularahaga maksmisel lõppsummat ümardatakse ja jääb **15,40 €**.
- Kaardimakse puhul on summa endiselt **15,38 €**.

Näide 2: Ostukorvi summa on **8,12 €**.

- Sularahaga maksmisel lõppsummat ümardatakse ja jääb **8,10 €**.
- Kaardimakse puhul on summa endiselt **8,12 €**.

Näited ümardamisest: kombineeritud makse

Ostu eest tasudes võib kombineerida sularaha ja muud maksevahendit

- Kui klient tasub osa ostusummast sularahaga ja osa muu maksevahendiga (nt maksekaart, vautšer, kinkekaart), siis ümardatakse ainult sularahaga tasutavat summat ja seda siis, kui sularahaga makstakse viimasena. Ümardamisele kuulub ostukorvi lõppsumma.

Näide: Ostukorvi summa on 28,44 €.

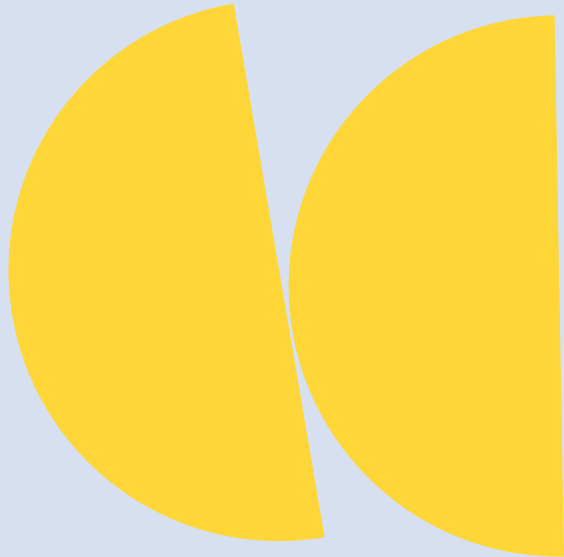
- **Kui lõplik makse tasutakse kaardiga:** klient maksab 20,32 € sularahas ja ülejäänu kaardiga. Sularahaga makstavat osa ehk 20,32 € ei ümardata ja see lahutatakse lõplikust summast: $28,44 - 20,32 \text{ €} = 8,12 \text{ €}$. Lõplikuks kaardiga makstavaks summaks jääb 8,12 €.
- **Kui lõplik makse tasutakse sularahaga:** klient tasub esmalt 8,12 € kaardiga ja seejärel 20,32 € sularahas. Sellisel juhul ümardatakse sularahamakset ja tasuda tuleb 20,30 €.
- Maksevahendite kasutamise järjekorda kombineeritud makse korral ümardamisreegel ei reguleeri. Selles lepivad kaupmees ja klient omavahel ise kokku.

Ümardamine raha tagastusel

Kui kauba või teenuse eest tagastatakse sularaha, siis tuleb samuti tagastuse lõppsummat ümardada.

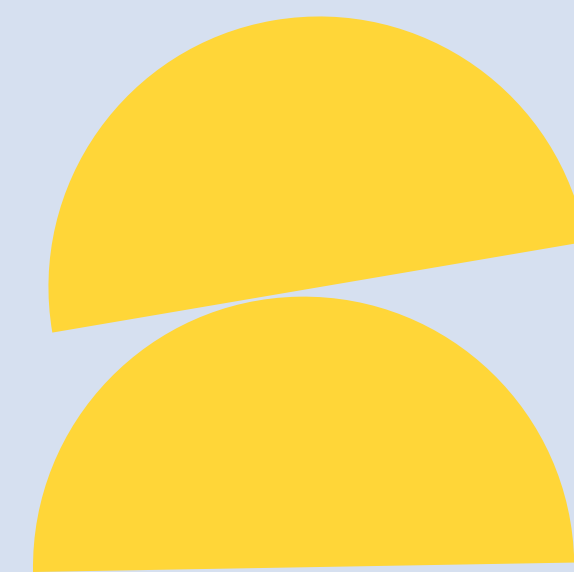
Näide: Tagastatava kauba hind on 2,28 €.

- **Tagastus sularahas:** kliendile tagastatakse sularahas ümardatult 2,30 €.
- **Tagastus kliendi muule maksevahendile:** tagastatakse täpne summa ehk 2,28 €.
- Tagastuse korral pole oluline, kas toode või teenus soetati sularahas või muu maksevahendiga. **Oluline on vaid see, millist maksevahendit otsustatakse kasutada tagastuseks.**
- Ümardamisreegel ei reguleeri seda, millise maksevahendiga raha tagastatakse. Kui kaupleja on ostjale teada andnud, kuidas kauba või osutatud teenuse eest makstud raha tagastatakse, ja ostja nõustub kaupleja tingimustega, on nad makseviisis kokku leppinud.
- Pandipakendi tagastamisel rakendatakse ümardamisreeglit samuti vaid sularahas väljamaksel.
- **Erand:** tagastatavat lõpphinda ei ümardata, kui ostukorvi hind on väiksem kui 3 senti. Tagastamisel 1- ja 2-sendiseid münste ei kasutata.

Ümardamisreegel ei tõsta hindu

- Klient ise valib, millise makseviisiga ta ostukorvi eest tasub:
 - **Kaardimakse korral tasutakse ostukorvi summa ikka 1 sendi täpsusega nagu senigi.**
 - **Ümardamisreegel rakendub ainult sularahaga maksmisel ja sedagi alles ostukorvi lõppsummale.**
- Hinnakõikumine on nii alla- kui ka ülespoole maksimaalselt 2 senti.
- Üksikute toodete hindu muuta pole vaja.
- Hinnatõusu ohu lükkab ümber ka teiste riikide kogemus.

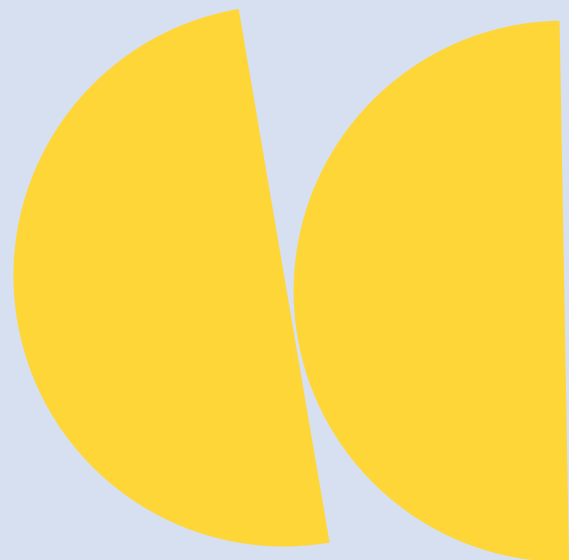

Õiguslik alus, kliendi teavitamine ja lisainfo

- **Kaupmehed on kohustatud** klientidele ümardamisreegli rakendamisest selgelt teada andma ja avaldama ümardatud lõpphinna.
- **Kassasüsteemid** peavad näitama nii ostukorvi summat ilma ümardamiseta kui ka ümardatud summat.
- Soovitav on kuvada ostukorvi lõppsummat kassasüsteemi ekraanil ja/või arvel.

Lisainfot:

- Euro kasutuselevõtmise ja sularahamaksete arveldamise seadus (EKVS):
<https://www.riigiteataja.ee/akt/130052024016>.
- Tarbijakaitseseadus:
<https://www.riigiteataja.ee/akt/104072024022>.
- Eesti Panga (<https://www.eestipank.ee/press/korduma-kippuvad-kusimused-umardamisreegli-kohta>) ja Kaupmeeste Liidu (<https://kaupmeesteliit.ee/juhendid/1-ja-2-sendiste-umardamisreeglid/>) kodulehed.

Eesti Pank
EUROSÜSTEEM

RAHANDUSMINISTEERIUM

EESTI KAUPMEESTE LIIT

Teabematerjali on koostanud Eesti Pank ja rahandusministeerium koostöös Kaupmeeste Liiduga.